

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. sausio 30 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Ramutės Ruškytės, Arūno Sutkevičiaus (kolegijos pirmininkas) ir Skirgailės Žalimienės (pranešėja), teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal trečiojo suinteresuoto asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Inovacijų valdymas“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. lapkričio 21 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo Kaimo bendruomenės „Pakertai“ skundą atsakovui Aplinkos apsaugos agentūrai (tretieji suinteresuoti asmenys Kaišiadorių rajono savivaldybė, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, uždaroji akcinė bendrovė „Inovacijų valdymas“) dėl sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas Kaimo bendruomenė „Pakertai“ (toliau – ir pareiškėjas) su skundu, kurį patikslino, kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir Agentūra, atsakovas) 2016 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. (28.2)-A4-1381 galutinę atrankos išvadą: planuojamai ūkinėi veiklai – Bulotų biodujų jėgainės statybai Bulotų k., Žiežmarių apyl. sen., Kaišiadorių r. sav. – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas (toliau – ir galutinė atrankos išvada).

2. Paaikšino, kad atsakovas nevertino Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kauno visuomenės sveikatos centro ir kaimo bendruomenės „Pakertai“ atstovų pateiktų argumentų priimant galutinę atrankos išvadą, taip pat negalėjo visapusiškai įvertinti planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio visuomenės sveikatai, nes ši procedūra kol kas neatlikta. Atsakovo 2016 m. vasario 11 d. sprendime Nr. 15.2-A4-1381, kuriuo priimta galutinė atrankos išvada, nurodoma, kad planuojama biodujų jėgainė numatoma statyti tik viename žemės sklype, o 2015 m. lapkričio 10 d. visuomenei pristatytoje poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (toliau – ir PVSV) ataskaitoje nurodoma, kad veikla numatyta vykdyti dviejuose žemės sklypuose. Atsakovui buvo pateiktas pareiškėjo 2015 m. gruodžio 23 d. raštas, kuriame nurodoma, kad neatitinka duomenys apie planuojamą ūkinės veiklos vietą PVSV ataskaitoje ir atrankos dokumentuose. Tačiau atsakovas nevertino šių neatitikimų. Pareiškėjo teigimu, atsakovo pareiga vertinti Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – ir PAV įstatymas) 7 straipsnio 6 dalyje nurodytas aplinkybes iš esmės nesikeičia ir priimant PAV įstatymo 7 straipsnio 13 dalyje nurodytą galutinę atrankos išvadą. Atsakovas 2016 m. vasario 11 d. sprendime Nr. (15.2)-A4-1381 9.8 punkte nustatydamas sąlygą, kad planuojamos ūkinės veiklos poveikis, susijęs su visuomenės sveikata, turi būti vertinamas atliekant poveikio visuomenės sveikatai procedūras, prieštarauja PAV įstatymo 7 straipsnio 7 ir 13 dalių ir

Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų, patvirtintų aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-665 (toliau – ir Metodiniai nurodymai), 10 punkto reikalavimams. Pareiškėjo teigimu, PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje nurodytų aplinkybių, įskaitant galimą poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas patenka į atsakovo kompetenciją. Pareiškėjas teigė, kad atsakovas, atlikdamas atrankos išvados persvarstymo procedūrą, pažeidė PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalies reikalavimus, nes neatsižvelgė į planuojamos ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, dėl ko galutinėje atrankos išvadoje turėjo nustatyti papildomą įstatymui prieštaraujančią sąlygą. Galutinė atrankos išvada įsigalioja tik įvykdžius 2016 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. (15.2)-A4-1381 8.3 punkto reikalavimus, kad „Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, prieš gaunant leidimą ūkinei veiklai privalo atlikti poveikio visuomenės sveikatai procedūras“. Atsakovas, nustatydamas kitokį teisinį reguliavimą, negu nustatyta PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje, Metodinių nurodymų 10 punkte, nesilaikė įstatymo viršenybės principo, o galutinė atrankos išvada prieštarauja Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 daliai.

3. Atsakovas Aplinkos apsaugos agentūra prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą.

4. Atsiliepime nurodė, kad Agentūros 2015 m. lapkričio 27 d. atrankos išvados Nr. (15.2)-A4-13279 ir galutinės atrankos išvados 4 punkte kaip ūkinės veiklos vieta nurodomas tik vienas sklypas. Nurodė, jog Agentūrai priimant galutinę atrankos išvadą dar nebuvo priimtas Kauno visuomenės sveikatos centro sprendimas dėl PVSV. Vadovaujantis PAV įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi Agentūra per 5 darbo dienas turi priimti galutinę atrankos išvadą ir nenumato Agentūrai galimybių priimti kitus sprendimus. Agentūra nėra priėmusi sprendimo dėl PVSV ataskaitos, kadangi PVSV ataskaita dar nėra parengta, todėl galutinė atrankos išvada priimta su 8.3 punkto pastaba. Atkreipė dėmesį, kad 2016 m. vasario 4 d. persvarstant 2015 m. lapkričio 27 d. atrankos išvadą Nr. (15.2)-A4-13279 buvo išnagrinėtos ir įvertintos visos priežastys, dėl kurių buvo pateikti prašymai persvarstyti atrankos išvadą, įskaitant ir Kaimo bendruomenės „Pakertai“ 2015 m. gruodžio 23 d. prašymą, kuriame vienas iš teiginių buvo dėl planuojamos ūkinės veiklos vietos neatitikimų. Pagal Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586, 6.1 punktą poveikio visuomenės sveikatai vertinimas gali būti atskiras nuo poveikio aplinkai vertinimo ir tai nėra esminis procedūrinis pažeidimas. Pažymėjo, kad galutinės atrankos išvados 9.8 punkte buvo nurodyta, kad planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, atlikdamas atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras, kartu atlieka atskiras PVSV procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona.

5. Trečiasis suinteresuotas asmuo Kaišiadorių rajono savivaldybė (toliau – ir Savivaldybė) prašė skundą tenkinti.

6. Atsiliepime paaiškino, kad atsakinga institucija neatsižvelgė į Savivaldybės administracijos motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą ir nustatyti, kad planuojamai ūkinei veiklai yra privaloma atlikti išsamų poveikio aplinkai vertinimą ir jo metu pateikti žymiai daugiau informacijos bei pateiktą informaciją patikslinti apie planuojamą ūkinę veiklą bei šios ūkinės veiklos galimą faktinį (o ne prognostinį) poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai. Atsakinga institucija galėjo pareikalauti papildomos informacijos, atlikti papildomą vertinimą pagal pateiktas išvadas. Atliekant atranką ir priimant galutinę atrankos išvadą atsakinga institucija neįvertino ir nepasisakė dėl Savivaldybės administracijos ir suinteresuotos visuomenės pateiktuose pasiūlymuose išdėstytų motyvų, todėl galutinė atrankos išvada yra nemotyvuota, poveikio aplinkai vertinimo procedūra atlikta neišsamiai, nesilaikant teisės aktų reikalavimų, nagrinėjant atrankos dokumentus padaryti procedūriniai pažeidimai.

7. Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Inovacijų valdymas“ prašė skundą atmesti.

8. Atsiliepime paaiškino, kad lygiagrečiai su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūromis buvo rengiama ir PVSV ataskaita, su kuria visuomenė buvo supažindinta 2015 m. lapkričio 10 d. Šiuo metu PVSV ataskaita yra tikslinama, atsižvelgiant į visuomenės ir suinteresuotų institucijų atstovų išsakytas pastabas, jos galutinis variantas bus pateiktas viešam svarstymui bei derinimui. Pažymėjo, jog konkrečiai niekur to nėra apibrėžta, tačiau PVSV gali būti atskiras arba gali būti poveikio aplinkai vertinimo proceso sudedamoji dalis, bet šiuo atveju poveikio

aplinkai vertinimo atranka ir PVSV ataskaita yra atskiros procedūros. 2016 m. vasario 4 d. vykusio posėdžio dėl atrankos išvados persvarstymo metu Agentūros atstovai nurodė, kad jei suinteresuotoms šalims trūksta informacijos dėl planuojamos ūkinės veiklos, jos turi teisę pateikti prašymus dėl papildomos informacijos pateikimo. Tačiau suinteresuotų šalių atstovai nurodė, kad papildomos informacijos jie neprašo, iš ko galima daryti išvadą, kad pateiktos informacijos yra pakankamai. Atsakovas, priimdamas galutinę atrankos išvadą, atsižvelgė į planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateiktą informaciją, į suinteresuotų asmenų argumentus ir priėmė pagrįstą galutinės atrankos išvadą, kurios naikinti pareiškėjo nurodytais motyvais nėra jokio teisinio pagrindo.

II.

9. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2016 m. lapkričio 21 d. sprendimu pareiškėjo skundą patenkinio ir panaikino galutinę atrankos išvadą bei įpareigojo Agentūrą iš naujo svarstyti ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkančią galutinę atrankos išvadą.

10. Teismas vadovavosi PAV įstatymo 3, 4 straipsnių nuostatomis, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika. Nurodė, kad Agentūra atsižvelgdama tiek į PAV įstatymo, tiek į PAV direktyvos siekiamus tikslus pagal suteiktą kompetenciją turi atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

11. Teismas, atsižvelgęs į PAV įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalių, 6 straipsnio 1, 2 dalių nuostatas, nurodė, jog PAV įstatymas konkrečiai nustato, ką Agentūra turi įvertinti, sprendama, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Atranka turėjo būti atlikta vadovaujantis PAV įstatymo 2 priedo 11.2 ir 11.20 punktais.

12. Remdamasis PAV įstatymo 7 straipsnio 9 ir 10 dalių, 2 straipsnio 10 ir 11 dalių, 5 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatomis, susijusiomis su suinteresuota visuomene ir jos teise teikti atsakingai institucijai pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, teismas sprendė, jog bendruomenės „Pakertai“, kaip poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyvio, interesai dėl turimo nekilnojamojo turto (sodybos, esančios Bulotų bei Pakertų kaimuose, Žiežmarių sen., artimiausia sodyba apie 200 m. nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos), pažeidžiami ir bendruomenė turi teisę ginti galimai pažeistas teises ar teisėtus interesus Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 5 straipsnio, 22 straipsnio 1 dalies pagrindu.

13. Pažymėjo, kad pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką, galutinėje atrankos išvadoje turi būti atsižvelgta į subjektų, kurie kreipėsi su prašymais persvarstyti atrankos išvadą, argumentus. Teismas nustatė, kad nagrinėjamu atveju poveikio aplinkai vertinimo proceso subjektai, t. y. bendruomenė „Pakertai“, Kaišiadorių rajono savivaldybė, Kauno visuomenės sveikatos centras, Seimo nariai Mantas Adomėnas, Aurelija Stancikienė, Paulius Saudargas prašymuose ir raštuose pateikė pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos UAB „Inovacijų valdymas“ ar Agentūra nėra atsakiusi. Galutinėje išvadoje pateikti motyvai dėl neprivalomo poveikio aplinkai vertinimo nebuvo detalai ir išsamiai įvertinti. UAB „Inovacijų valdymas“ Agentūrai, atrankoje dalyvaujantiems subjektams pateikė papildomą informaciją. Galutinėje atrankos išvadoje neatsispindi, kaip buvo įvertinta papildoma pareiškėjų ir kita suinteresuotos visuomenės pateikta informacija, joje neįvertinta ir nenurodyta, kokios aplinkybės paneigia pastabose bei pasiūlymuose keliamas abejones dėl to, ar šiuo atveju neprivalo būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas. Galutinėje atrankos išvadoje tik išvardijami pateikti suinteresuotų asmenų pateikti prašymai bei nurodoma, kad aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras, kartu atlikus atskiras PVSV procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona (toliau – ir SAZ), planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustačius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus.

14. Teismas pažymėjo, jog privalomos poveikio aplinkai vertinimo atrankos reikalavo proceso dalyviai – visuomenė, Kaišiadorių rajono savivaldybė ir administracija bei Kauno

visuomenės sveikatos centras prašė persvarstyti Atrankos išvadą dėl galimo reikšmingo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai, dėl SAZ nenustatymo. Teismas vadovavosi Metodinių nurodymų 10, 11, 12, 13 punktais. Nurodė, jog iš Agentūros pateiktų duomenų matyti, kad persvarstant Atrankos išvadą nebuvo argumentuotai įvertinti visuomenės prašymai persvarstyti Atrankos išvadą.

15. Teismas nurodė, kad nėra duomenų, kuri iš bendrovių įvykus avarijai būtų atsakinga. Atrankos informacijoje neišnagrinėtas biologinių teršalų susidarymas, jų orientacinis kiekis, kaip nustatyta Metodiniuose nurodymuose. Todėl ūkio veiklos vykdytoja UAB „Inovacijų valdymas“ pateikė neišsamią informaciją apie galimų kvapų patekimą į aplinką, galimas avarijas, kurios turėtų galimą reikšmingą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, taip pat nenumatė visuomenei galimos kompensavimo tvarkos priemonių dėl galimo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai. Šių aplinkybių Agentūra neįvertino, tik konstatavo, kad aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras, kartu atlikus atskiras poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona, planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustatčius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus.

16. Teismas konstatavo, kad priimdama galutinę atrankos išvadą Agentūra neįvertino aplinkybių: planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai kriterijų (galimas poveikis gyvenamajai, rekreacinei, visuomenei aplinkai dėl fizikinės taršos ir kvapų); galimo poveikio žemei ir dirvožemiui dėl numatomų didelės apimties darbų, kurie gali sukelti dirvožemio teršimą; galimo poveikio vandens telkinių naudojimui rekreacijai; galimo poveikio aplinkos orui (dėl padidėjusio transporto srauto, planuojamos katilines išmetamų teršalų); urbanizuotų teritorijų, esamų statinių ir šių teritorijų ir statinių atstumų nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos; planuojamos ūkinės veiklos vietos natūralių biotopų, kraštovaizdžio atžvilgiu; didžioji dalis sklypo (1,02979 ha iš 1,3000 ha), kuriame planuojama veikla, patenka į Bulotų tvenkinio paviršinio vandens apsaugos zoną; bendrovė „Inovacijų valdymas“ planuoja vežti mėšlą iš tiekėjų, tačiau Agentūra nepatikrino pateiktos informacijos teisingumo. Teismas laikė, kad Agentūra turėjo įvertinti planuojamą ūkinę veiklą, t. y. mėšlo, srutų laikymą bei planuojamos ūkinės veiklos vietą – Bulotų kaimo teritorija, ir išnagrinėti alternatyvias vietas.

17. UAB „Inovacijų valdymas“ Atrankos informacijoje nenagrinėjo numatomų alternatyvių planuojamos ūkinės veiklos vietų; veiklos organizatorius neįvertino turimo pastato ir žemės sklypo teritorijos plotų dėl galimybės vienu metu laikyti ir tvarkyti (mėšlą, srutas, maišyti, keisti būseną ir sudėtį) biodujų žaliavai naudojamą vištų mėšlą (16 881 t/metus), kiaulių srutas (7 000 t/metus), atvežant (65.43 t/parą), neįvertino srutų patekimo į nuotekas, įskaitant paviršines, ir jų galimo poveikio biologinių nuotekų valyklos darbui, požeminiam vandeniui, Bulotų tvenkiniui, Kertaus upeliui.

18. Teismo vertinimu, Agentūra turėjo pareigą ne tik formaliai galutinėje atrankos išvadoje įvertinti poveikio aplinkai vertinimo dalyvių prašymus persvarstyti, bet detalai įvertinti ir nesant pagrindo į tokius prašymus atsižvelgti, argumentuotai juos atmesti. Agentūra, kaip atsakingoji poveikio aplinkai vertinimo institucija, turėjo, esant abejonių dėl Atrankos išvadų, atlikti išsamų pateiktų prašymų vertinimą. Atrankos medžiagoje, kurią pateikė UAB „Inovacijų valdymas“, yra išnagrinėtas ir įvertintas poveikis aplinkai, pateikti skaičiavimai, aprašyta esama būklė ir numatomos reikalingos priemonės veiklai vykdyti, išsamiai išnagrinėti planuojamos ūkinės veiklos technologiniai procesai ir pajėgumai; žaliavų (mėšlo, srutų), cheminių medžiagų ir preparatų (mišinių) naudojimas, nuotekų susidarymas, cheminės, fizikinės, biologinės taršos susidarymas, planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremalių įvykių (gaisrų, didelių avarijų, nelaimių ir kt.), tačiau ne UAB „Inovacijų valdymas“, o atsakovas turi diskreciją vertinti ir spręsti dėl poveikio aplinkai vertinimo privalomumo. Taigi, negali būti atrankos metu remiamasi tik UAB „Inovacijų valdymas“ pateikta informacija ar jos išdėstytais argumentais dėl poveikio aplinkai vertinimo subjektų pastabų, pačiam atsakovui neatlikus jokio pateiktų pastabų vertinimo. Teismas konstatavo, kad ne UAB „Inovacijų valdymas“, o Agentūra galutinėje atrankos išvadoje turėjo pareigą tinkamai motyvuoti ir

argumentuoti pateiktus prašymus ir pasiūlymus dėl Atrankos išvados persvarstymo. Priešingu atveju būtų betikslis tokios išvados persvarstymas, jei teiktos išvados ir argumentai būtų nevertinami arba vertinami taip, kad juos pateikę subjektai galėtų įvertinti tokio vertinimo pagrįstumą. Be to, galutinė atrankos išvada turi būti priimama apsvarsčius ir įvertinus pirminės atrankos išvados teisingumą (PAV įstatymo 7 str. 11 d.), todėl joje turėtų būti pateikta papildoma argumentacija dėl daromos išvados apie poveikio aplinkai neprivalomo vertinimo atlikimo.

19. Teismas taip pat nurodė, kad galutinėje atrankos išvadoje nėra nurodyta, kokie reikšmingi argumentai ir aplinkybės buvo nustatytos, kuriomis vadovaujantis konstatuota, kodėl poveikio aplinkai vertinimas yra neprivalomas. Todėl teismas sutiko su pareiškėjo argumentais, kad tokia išvada laikytina nemotyvuota PAV įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalių, 6 dalies 1 ir 2 punktų bei 13 dalies prasme dėl poveikio aplinkai vertinimo neprivalomumo, objektyviai neįvertintos ginčo aplinkybės, neišanalizuotas ginčo atrankos procedūros metu pareiškėjų pateiktų pastabų turinys. Be to, galutinėje atrankos išvadoje neatsispindi, kaip įvertintas Kauno visuomenės sveikatos centro 2015 m. gruodžio 11 d. raštas, Kaišiadorių rajono savivaldybės ir administracijos raštai pervarstyti Atrankos išvadą. Nors galutinėje atrankos išvadoje 8 punkte yra nurodyta prie pastabų ir pasiūlymų, kad planuojant ūkinę veiklą, užsakovas prieš gaunant leidimą ūkinei veiklai privalo atlikti PVSV procedūras, teismo vertinimu, tokios išvados negalima vertinti, kaip argumentuotos ir tinkamai motyvuotos. Kauno visuomenės sveikatos centro nesutikimas buvo pareikštas šiame etape, todėl šiame etape ir turėjo būti įvertintas. Akivaizdu, kad liko neįvertintas Kauno visuomenės sveikatos centro argumentas, jog turi būti atsižvelgta į galimą poveikį vandens telkinių naudojimo rekreacijai; galimą poveikį aplinkos orui (dėl padidėjusio transporto srauto, planuojamos katilinės išmetamų teršalų); į tai, kad didžioji dalis sklypo (1,02979 ha iš 1,3000 ha), kuriame planuojama veikla, patenka į Bulotų tvenkinio paviršinio vandens apsaugos zoną, be to, liko neįvertintas Kaišiadorių rajono savivaldybės argumentas dėl sanitarinės apsaugos zonos nustatymo.

20. Teismas darė išvadą, kad galutinė atrankos išvada neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų, todėl naikinama.

21. Teismas atkreipė dėmesį, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje tik išimtiniais atvejais pripažįstama, kad planuojamą ūkinę veiklą galima vykdyti be poveikio aplinkai vertinimo. Pažymėjo, kad Agentūra turi tinkamai pateikti, informuoti bei paaiškinti savo sprendimus visuomenei. Teismo vertinimu, tai nebuvo atlikta nagrinėjamoje byloje. Teismo nuomone, kai PAV procedūros metu buvo pateikta tiek abejonių dėl institucijos priimto sprendimo pagrįstumo, turi būti taikomas nuosaikumo būdas – privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

22. UAB „Inovacijų valdymas“ argumentavo, kad projekto vykdymo eigoje bus gaunami visi reikiami leidimai ir sutikimai, leidžiantys pradėti planuojamą ūkinę veiklą. Tačiau teismo nuomone, leidimai veiklai nepatenka į gamtos apsaugos sritį ir tai nėra argumentas, kad šiuo metu poveikio aplinkai vertinimo nereikia atlikti. Kadangi galutinės atrankos išvadoje Agentūra nevertino Kaišiadorių rajono savivaldybės ir administracijos, bendrovės „Pakertai“ raštuose ir prašymuose išdėstytų pastabų ir pasiūlymų dėl planuojamos ūkinės veikos poveikio aplinkai vertinimo būtinumo bei neatsakė dėl Kauno visuomenės sveikatos centro prašymo persvarstyti Atrankos išvadą, tai minėti argumentai turėtų būti vertinami iš naujo atliekant Atrankos išvados pervertinimo procedūrą. Teismas įpareigojo Agentūrą PAV Įstatyme nustatyta tvarka svarstyti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkančią galutinę atrankos išvadą, atsižvelgus į teismo sprendime išdėstytus argumentus dėl poveikio aplinkai vertinimo subjektų prašymų ir Kauno visuomenės sveikatos centro išdėstytos pozicijos neįvertinimo.

III.

23. Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Inovacijų valdymas“ pateikė apeliacinį skundą, prašydamas panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. lapkričio 21 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti.

24. Teigia, kad atsakovas, išnagrinėjęs visų poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas, priėmė galutinę motyvuotą atrankos išvadą atsižvelgdamas į tai, kad suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir pastabos susiję su PVSV procedūromis ir patenka į Kauno visuomenės sveikatos centro veiklos kompetencijos sritį. Nurodo, kad šiuo atveju SAZ nustatymas vykdomas poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu, todėl atsakovas neturi galimybės pasisakyti šiuo klausimu, nes SAZ atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procese nėra nustatoma. Atsakovas įvertino pagal kompetenciją ir turimą informaciją Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos raštuose išdėstytas pastabas ir pagrįstai priėmė galutinį atrankos sprendimą. Pažymi, jog planuojamos ūkinės veiklos sąlygojama tarša negali būti vertinama faktiškai, todėl vertinama prognozuojama (planuojama) tarša.

25. Tvirtina, jog tiek Agentūrai, tiek suinteresuotoms šalims pateiktoje medžiagoje detaliai aprašytas žaliavų laikymas, vieta, būdas, tai detaliai aprašyta ir atrankos išvadoje, jos tinkamai įvertintos. Dėl alternatyvių vietos galimybių pažymėjo, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatorius nesvarsto kitos ūkinės veiklos vietos galimybių dėl žemės sklypų, kuriuose planuojama vykdyti veiklą, naudojimo būdo, be to, žemės sklypai nuosavybės teise priklauso planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui, jie nesiriboja su gyvenamosiomis teritorijomis.

26. Trečiojo suinteresuoto asmens įsitikinimu, Agentūra, atlikdama atranką, laikėsi teisės aktų reikalavimų, jokių pažeidimų nepadarė, priimtai galutinei atrankos išvadai netrūksta nei išsamumo, nei motyvuotumo, todėl jos naikinti nebuvo jokio teisinio pagrindo.

27. Pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas panašaus pobūdžio byloje (2016 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-634-492/2016) atkreipė dėmesį, kad galutinės išvados motyvavimas turi būti suprantamas kaip pateikimas apibendrintų duomenų, kurių patikimumą ir pagrįstumą turėtų patvirtinti pagal Metodikos reikalavimus atrankos metu surinkta ir įvertinta informacija bei poveikio aplinkai vertinimo subjektų parengtos išvados.

28. Mano, kad pirmosios instancijos teismas, konstatuodamas, kad galutinė išvada yra nemotyvuota, ir situacijos nevertindamas poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūrų kontekste, nevertindamas atsakovo ir UAB „Inovacijų valdymas“ pateiktų argumentų, pažeidė įrodinėjimo administraciniame procese taisykles.

29. Pažymi, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu „Dėl sanitarinių apsaugos zonų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“ numatyta, kad SAZ gali būti normatyvinė arba nustatoma poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu. Trečiasis suinteresuotas asmuo apeliacinės instancijos teismui pateikė papildomus įrodymus, tarp jų, kad Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentui yra pateikta UAB „R.A.C.H.E.L.“ parengta poveikio visuomenės sveikatos vertinimo ataskaita, kuria sprendžiami klausimai susiję ir su sanitarinės apsaugos zonos nustatymu.

30. Atsakovas Agentūra atsiliepime į apeliacinį skundą nurodo, kad sutinka su apeliaciniu skundu ir jame išdėstytais motyvais.

31. Atsakovas sutinka su apeliacinio skundo argumentais, kad ginčo atveju poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ir atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimo yra atskiros administracinės procedūros. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-474 2 punkte, sanitarinės apsaugos zonų ribos nustatomos arba tikslinamos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu, tačiau joms nustatyti ar tikslinti neatliekamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas.

32. Nurodo, jog Agentūra neturi kompetencijos įvertinti suinteresuotos visuomenės poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadose pateiktos informacijos dėl SAZ ribų nustatymo.

33. Agentūros nuomone, galutinės atrankos išvados 9.1 punkte nurodytas motyvas yra pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis ir atitinka teisės aktų reikalavimus.

34. Pažymi, jog planuojamos ūkinės veiklos organizatorius nurodė, kad alternatyvių planuojamos ūkinės veiklos vietų neplanuoja, todėl nesuprantamas teismo sprendimas, kad Agentūra turėjo vertinti alternatyvias vietas. Taip pat teigia, kad teismas padarė nepagrįstą išvadą, jog Agentūra nevertino planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai kriterijų. Agentūros nuomone,

galutinės atrankos išvados 8 punkte pateikti siūlymai ir pastabos, taip pat 9.8 punkte nurodyti motyvai yra pagrįsti faktinėmis aplinkybėmis ir atitinka teisės aktų reikalavimus.

35. Teigia, kad Kauno visuomenės sveikatos centro pateikta išvada laikytina tarpiniu dokumentu, kurį Agentūra turėjo įvertinti, priimdama sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo atlikimo privalomumo, pateiktas pastabas motyvuotai priimti arba neatsižvelgti.

36. Agentūra teigia, kad priimdama atrankos išvadą ji atsižvelgė į planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) pateiktą informaciją apie vietą, kurioje numatoma planuojama ūkinė veika, bei informaciją, apibūdinančią planuojamą ūkinę veiklą, tačiau taip pat išanalizavo ir įvertino kitą informaciją bei daugelį kitų veiksnių, nurodytų PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje.

37. Pareiškėjas Kaimo bendruomenė „Pakertai“ atsiliepime į apeliacinį skundą nesutinka su UAB „Inovacijų valdymas“ apeliaciniu skundu.

38. Teigia, kad UAB „Inovacijų valdymas“ apeliacinį skundą per teismų elektorinių paslaugų portalą pateikė nepasirašytą. Pareiškėjas nėra prisijungęs prie elektroninių paslaugų portalo. Pareiškėjo teigimu, registruotu laišku siunčiami dokumentai turi atitikti bendruosius formos ir turinio reikalavimus, t. y. turėti apelianto atstovo parašą. Todėl mano, kad teismo priimtas ir pareiškėjui paštu atsiųstas apeliacinis skundas turi esminių trūkumų.

39. Pareiškėjo teigimu, administracinės procedūros svarstymo rezultate neatsispinti visuomenės dalyvavimo rezultatai, todėl pareiškėjas sutinka su teismo išvada, kad galutinėje atrankos išvadoje buvo tik išvardijami pateikti suinteresuotų asmenų prašymai. Pareiškėjas dėl atsakingos institucijos pareigos argumentuoti galutinę atrankos išvadą remiasi ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika (administracinė byla Nr. A⁵⁵⁶-1424/2014).

40. Iš persvarstymo posėdžio protokolo neaišku, dėl kokių priežasčių posėdžio metu procedūros organizatoriai tik epizodiškai pateikė nuorodas į jau negaliojančią 2011 m. spalio 14 d. Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento raštu Nr. KR12-3109/144 priimtą atrankos išvadą, persvarstymo procedūros posėdžio metu nepristatė ir nevertino persvarstomos (priimtos 2015 m. lapkričio 27 d. Nr. (15.2)-A4-13279) atrankos išvados teisingumo, atrankos procedūros metu ir rezultate nebuvo siekiama optimalaus planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ir suinteresuotos visuomenės, kuriai planuojama ūkinė veikla darys ar gali daryti poveikį, interesų derinimo.

41. Pareiškėjas pažymi, jog apeliaciniame skunde nedetalizuota, kokias taisykles teismas, priimdamas sprendimą, pažeidė. UAB „Inovacijų valdymas“ apeliaciniame skunde nesuformulavo galimo skundžiamo sprendimo panaikinimo pagrindo. Pareiškėjo nuomone, teismas tinkamai išnagrinėjo bylos aplinkybes, tinkamai įvertino teisės aktus ir padarė pagrįstas išvadas.

42. Trečiasis suinteresuotas asmuo Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos atsiliepime į apeliacinį skundą prašo jį atmesti ir Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. lapkričio 21 d. sprendimą palikti nepakeistą.

43. Teigia, kad pirmosios instancijos teismas priėmė išsamų, motyvuotą ir teisingą sprendimą.

44. Trečiasis suinteresuotas asmuo Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija atsiliepime į apeliacinį skundą prašo jį atmesti.

45. Teigia, kad pirmosios instancijos teismas priėmė pagrįstą ir teisingą sprendimą.

46. Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Inovacijų valdymas“ Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikė prašymą dėl papildomų įrodymų prijungimo, kuriame nurodė, kad 2018 m. rugpjūčio 7 d. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras priėmė sprendimą „Dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių“ Nr. B8V.2-3664 (16.8.5.2.11), kuriuo nusprendė, kad planuojama ūkinė veikla pasirinktoje vietoje yra leistina. Pažymi, kad šis sprendimas buvo gautas po ginčijamo sprendimo priėmimo, todėl nebuvo galimybės jo pateikti pirmosios instancijos teisme.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV.

47. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Nagrinėjamoje byloje kilęs ginčas dėl 2016 m. vasario 11 d. Galutinės atrankos išvados, kuria nuspręsta, kad UAB „Inovacijų valdymas“ poveikio aplinkai vertinimas yra neprivalomas, teisėtumo ir pagrįstumo. Atrankos išvados 4 punkte numatyta planuojamos ūkinės veiklos vieta - Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apyl. sen., Bulotų k. žemės sklypo (kadastrinis Nr.4938/0005:40 Pakertų k. v.), o Atrankos išvados 5 punkte įvardijamas trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas ir jame nurodyta, kad numatoma biodujų jėgainėje elektros energijos gamyba (6132 MWh/metus) iš biodujų, biodujų žaliavai naudojant vištų mėšlą (16881t/metus) bei kiaulių srutas (7000 t/metus).

48. Trečiojo suinteresuoto asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Inovacijų valdymas“ apeliaciniame skunde teigiama, kad Agentūra, atlikdama atranką, laikėsi teisės aktų reikalavimų, jokių pažeidimų nepadarė, priimtai galutinei atrankos išvadai netrūksta nei išsamumo, nei motyvų, todėl jos naikinti nebuvo jokio teisinio pagrindo.

49. Pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį atrankos tikslas – nustatyti, ar privaloma atlikti konkrečios planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, pagal to paties straipsnio 4 dalį atranka atliekama remiantis planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta informacija apie vietą, kurioje numatoma planuojama ūkinė veikla, bei informacija, apibūdinančia planuojamą ūkinę veiklą (veiklos mastas, naudojamos technologijos bei medžiagos, gamtinių išteklių naudojimas, pavojingų medžiagų naudojimas, atliekų susidarymas, jų tvarkymas, tarša ir trukdžiai, galima sąveika su kita planuojama ūkine veikla, avarių tikimybė ir jų prevencija); pagal PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalį atsakinga institucija atlieka atranką ir priima išvadą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, remdamasi šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyta informacija bei atsižvelgusi į vietovės, kurią planuojama ūkinė veikla gali paveikti, jautrumą aplinkosaugos požiūriu, ekosistemos savybes, kraštovaizdį, žemėnaudos pobūdį, vietovės infrastruktūrą, gamybos objektų sutelkimą, santykinį gamtinių išteklių kiekį, kokybę ir regeneracijos galimybes, natūralios aplinkos atsparumą, ypatingą dėmesį atkreipdama į saugomas teritorijas, taip pat į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos gamtosauginius tikslus, tankiai apgyvendintas teritorijas, pelkes, miškus, apsaugines zonas, vykdytos aplinkos stebėsenos duomenų analizę, teritorijas, kuriose jau viršytas leistinas užterštumo lygis ar kurios vertingos istoriniu, kultūriniu arba archeologiniu aspektu; galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, kraštovaizdžiui, materialinėms vertybėms, kultūros paveldui ir visų šių veiksmų sąveikai, ypatingą dėmesį atkreipdama į galimą poveikio mastą, tarpvalstybinį poveikį, poveikio kompleksiskumą, jo tikimybę, trukmę, dažnumą ir grįžtamumą bei teritorijos ir populiacijos dydį.

50. Pažymėta, jog minėtas reglamentavimas iš esmės atitinka 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo nustatytus reikalavimus poveikio aplinkai vertinimui. Minėtos direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės narės nusprendžia, ar projektai, išvardyti II priede, turi būti vertinami pagal 5–10 straipsnius; valstybės narės tai nusprendžia arba išnagrinėjusios kiekvieną atvejį; arba pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus; arba valstybės narės gali apsispręsti naudoti abi nurodytas procedūras. Remiantis minėtos direktyvos 4 straipsnio 3 dalimi, kai pagal 2 dalį nagrinėjamas kiekvienas atvejis ar naudojamos valstybės narės nustatytomis ribomis ar kriterijais, privaloma atsižvelgti į atrankos kriterijus, išvardytus III priede. III priede nustatyti 4 straipsnio 3 dalyje nurodyti atrankos kriterijai: 1) projekto charakteristikos, ypatingas dėmesys turi būti atkreipiamas į projekto dydį; sąveiką su kitais projektais; gamtinių išteklių naudojimą; atliekų susidarymą; taršą ir trukdžius; avarių tikimybę, atsižvelgiant į naudojamas technologijas ir medžiagas; 2) projekto vieta, geografinės srities, kuriai projektas gali daryti poveikį, jautrumas aplinkosaugos požiūriu, turi būti svarstomas būtina atsižvelgiant į: esamą žemėnaudos pobūdį; santykinį teritorijos gamtinių išteklių kiekį, kokybę ir regeneracinį pajėgumą; natūralios aplinkos buferinį pajėgumą, atkreipiant ypatingą dėmesį į šias teritorijų rūšis: pelkes; pakrančių zonas; kalnus ir miškus; gamtinius parkus ir draustinius; teritorijas, kurioms valstybės narės teisės aktai suteikia saugomų teritorijų statusą, ypač saugomas teritorijas, kurioms tokį statusą valstybės narės suteikė

pagal 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (1) ir 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (2) nuostatas; teritorijas, kuriose jau viršijami Sąjungos nustatyti aplinkos kokybės standartai; tankiai apgyvendintas teritorijas; kraštovaizdį, turintį istorinės, kultūrinės ar archeologinės svarbos; galimo poveikio apibūdinimas, galimas reikšmingas projekto poveikis turi būti svarstomas pagal kriterijus, išvardytus 1 ir 2 punktuose, ypač atkreipiant dėmesį į: poveikio mastą (geografinę sritį ir populiacijos, kuriai gali būti daromas poveikis, dydį); galimą tarpvalstybinį poveikio pobūdį; poveikio dydį ir kompleksiskumą; poveikio tikimybę; poveikio trukmę, dažnumą ir grįžtamumą. Pagal Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-665 ir taikomų atliekant planuojamos ūkinės veiklos atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo, 11 punktą atsakinga institucija, remdamasi planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta informacija, 2 priede pateikta informacija, argumentais, priima atrankos išvadą, ar privaloma atlikti konkrečios veiklos poveikio aplinkai vertinimą, ir nurodo pagrindinius motyvus, kuriais buvo remiamasi priimant šią išvadą. Taip pat ir pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. D1-311, 6 punktą (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 23 d. įsakymo Nr. D1-496 redakcija) atsakinga institucija, priimdama atrankos išvadą, turi nurodyti pagrindinius motyvus. Pagal minėto tvarkos aprašo 6 punktą atsakinga institucija, vadovaudamasi Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniais nurodymais, per 20 darbo dienų nuo informacijos atrankai atlikti gavimo dienos raštu turi pateikti planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui (užsakovui) ar PAV dokumentų rengėjui ir PAV subjektams motyvuotą atrankos išvadą, ar privaloma atlikti PAV (2 priedas), ir per 3 darbo dienas informuoti visuomenę paskelbdama priimtą atrankos išvadą ir informaciją atrankai savo interneto tinklalapyje, kad PAV proceso dalyviai galėtų išsamiai susipažinti su atrankos informacija ir teikti pasiūlymus dėl atsakingos institucijos priimtos atrankos išvados persvarstymo. Atrankos informacija Atsakingos institucijos interneto tinklalapyje skelbiama ne trumpiau kaip 20 darbo dienų. Atrankos išvada dėl PAV galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos.

51. Remiantis PAV įstatymo 7 straipsnio 2, 4-6 dalimis, akivaizdu, jog atsakinga institucija, priimdama atrankos išvadą privalo ne tik atsižvelgti į planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar PAV dokumentų rengėjo pateiktą informaciją apie vietą, kurioje numatoma planuojama ūkinė veikla, bei informaciją, apibūdinančią planuojamą ūkinę veiklą, tačiau taip pat išanalizuoti ir įvertinti minėtą informaciją bei išanalizuoti daugelį kitų veiksnių, nurodytų PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje, identifikuojant galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį įvairiems saugomiems gėriams (2014 m. birželio 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1472/2014).

52. Iš Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo praktikos matyti, kad priimant galutinę atrankos išvadą ir įvertinus PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus kriterijus, turi būti bent bendrai pasisakoma, kokiems konkrečioms aplinkos veiksniams (gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui ir kt.) bus galimai daromas neigiamas poveikis. Be to, kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų, *inter alia* konstitucinių, teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). Tai reiškia, jog atsakinga institucija, galutinėje atrankos išvadoje nutardama, kad nebūtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą, privalo tokį savo sprendimą tinkamai argumentuoti (pvz., žr. 2014 m. birželio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-621/2014).

53. Apibendrinus teisinį reguliavimą ir LVAT praktiką darytina išvada, kad atsakingai institucijai yra nustatyta pareiga priimti motyvuotą galutinę atrankos išvadą. Ši išvada turi būti priimama įvertinant PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus kriterijus. Atsakinga institucija, gavusi PAV subjektų pasiūlymus, turi juos įvertinti ir nuspręsti, ar juose nurodytai argumentai yra pagrįsti ir sudaro pagrindą teigti, kad konkrečiu atveju turi būti atliekamas PAV. Teisėjų kolegija atkreipi dėmesį į tai, kad institucijai neužtenka galutinėje atrankos išvadoje

konstatuoti, kad tam tikri pasiūlymai yra gauti, tačiau būtina juos įvertinti ir nurodyti, kokie konkrečiai juose nurodyti aspektai leidžia teigti, kad turi būti ar neturi būti atliekamas PAV.

54. Teisėjų kolegija, patikrinusi bylą teisės taikymo ir įrodymų vertinimo aspektu, iš esmės sutinka su pirmosios instancijos teismo padarytomis išvadomis. Priimdamas skundžiamą sprendimą, pirmosios instancijos teismas rėmėsi įstatymo nustatyta tvarka surinktais ir teisminio bylos nagrinėjimo metu patikrintais įrodymais, sprendime nuosekliai ir išsamiai išdėstė, kuriais įrodymais grindžiamos teismo išvados. Tuo tarpu apeliaciniame skunde nėra jokių argumentų, kurių pagrindu reiktų pirmosios instancijos teismo ištirtus įrodymus vertinti iš naujo, apeliantas naujų aplinkybių, kurių nebūtų įvertinęs pirmosios instancijos teismas, iš esmės nenurodė.

55. Pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu nusprendė, kad ginčijamoje Galutinėje atrankos išvadoje nėra nurodyta, kokie reikšmingi argumentai ir aplinkybės buvo nustatyti, kuriais vadovaujantis konstatuota, kodėl PAV yra neprivalomas; Įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalių, 6 dalies 1 ir 2 punktų bei 13 dalies prasme liko objektyviai neįvertintos ginčo aplinkybės, neišanalizuotas ginčo atrankos procedūros metu pareiškėjų pateiktų pastabų turinys, be to, galutinėje atrankos išvadoje neatsispindi, kaip įvertintas Kauno visuomenės sveikatos centro 2015 m. gruodžio 11 d. raštas, Kaišiadorių rajono savivaldybės ir administracijos raštai dėl Atrankos išvados persvarstymo.

56. Atsakingos institucijos pareiga argumentuoti galutinę atrankos išvadą (žr. administracinę bylą Nr. A⁵⁵⁶-1424/2014) reiškia, kad atsakinga institucija, priimdama atrankos išvadą dėl PAV atlikimo privalomumo, turi ne tik remtis planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar PAV dokumentų rengėjo pateikta informacija, bet taip pat privalo įvertinti ir kitas aplinkybes, nurodytas PAVĮ 7 straipsnio 6 dalyje, o taip pat turi būti atsižvelgta į tai, jog, kaip nustatyta, suinteresuota visuomenė bei vietos savivaldos institucijos iš esmės nesutiko su planuojama veikla dėl galimo ženkliaus neigiamo ūkinės veiklos poveikio aplinkai bei gyventojams.

57. Tuo tarpu pirmosios instancijos teismas nustatė, kad ginčijamoje Atrankos išvadoje nėra nurodyti galimi pavojai bendrovei „Inovacijų valdymas“ vykdant planuojamą veiklą numatytame pastate ir žemės sklypo teritorijoje, kuri įvykus avarijai būtų atsakinga; atrankos informacijoje neišnagrinėtas biologinių teršalų susidarymas, jų orientacinis kiekis, kaip nustatyta Metodiniuose nurodymuose. Pirmosios instancijos teismas daro išvadą, kad ūkio veiklos vykdytoja UAB „Inovacijų valdymas“ pateikė neišsamią informaciją apie galimų kvapų patekimą į aplinką, galimas avarijas, kurios turėtų galimą reikšmingą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, taip pat nenumatė visuomenei galimos kompensavimo tvarkos priemonių dėl galimo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai. Kaip teisingai konstatavo pirmosios instancijos teismas, Agentūra neįvertino minėtų aplinkybių, tik konstatavo, kad aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras, kartu atlikus atskiras poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona, planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustačius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus. Remdamasi PAV įstatymo 7 straipsnio 2, 4-6 dalimis ir minėta LVAT praktika dėl to, kad galutinė atrankos išvada turi būti motyvuota ir joje turi būti atsižvelgta į tai, kad suinteresuota visuomenė bei vietos savivaldos institucijos iš esmės nesutiko su planuojama veikla dėl galimo ženkliaus neigiamo ūkinės veiklos poveikio aplinkai bei gyventojams, teisėjų kolegija laikosi nuostatos, kad pirmosios instancijos teismo išvados yra pagrįstos dėl ginčijamos galutinės atrankos išvados nemotyvuotumo. Nagrinėjamu atveju PAV proceso subjektai, t. y. bendruomenė „Pakertai“, Kaišiadorių rajono savivaldybė, Kauno visuomenės sveikatos centras, Seimo nariai M. Adomėnas, A. Stancikienė, P. Saudargas prašymuose ir raštuose pateikė pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos bendrovė „Inovacijų valdymas“ ar Agentūra nėra atsakiusi. Galutinėje išvadoje pateikti motyvai dėl neprivalomo PAV bendrovės „Inovacijų valdymas“ planuojamai veiklai nebuvo detalieji ir išsamieji įvertinti. Vadinasi, Agentūra, turėjusi pareigą tinkamai motyvuoti ir argumentuoti pateiktus prašymus ir pasiūlymus dėl Atrankos išvados persvarstymo, galutinėje atrankos išvadoje to nepadarė.

58. Taip pat pirmosios instancijos teismas visiškai pagrįstai nustatė, kad priimdama Galutinę atrankos išvadą Agentūra neįvertino: planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai kriterijų (galimas poveikis gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai dėl fizikinės taršos ir kvapų; galimą poveikį žemei ir dirvožemiui dėl numatomų didelės apimties darbų, kurie gali sukelti dirvožemio teršimą; galimą poveikį vandens telkinių naudojimui rekreacijai; galimą poveikį aplinkos orui (dėl padidėjusio transporto srauto, planuojamos katilines išmetamų teršalų); urbanizuotas teritorijas, esamus statinius ir šių teritorijų ir statinių atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos; planuojamos ūkinės veiklos vieta natūralių biotopų, kraštovaizdžio atžvilgiu; didžioji dalis sklypo (1,02979 ha iš 1,3000 ha), kuriame planuojama veikla, patenka į Bulotų tvenkinio paviršinio vandens apsaugos zoną.

59. Teisėjų kolegija pastebi, kad atrankos medžiagoje, kurią pateikė bendrovė „Inovacijų valdymas“, yra išnagrinėtas ir įvertintas poveikis aplinkai, pateikti skaičiavimai, aprašyta esama būklė ir numatomos reikalingos priemonės veiklai vykdyti, išsamiai išnagrinėti PŪV technologiniai procesai ir pajėgumai; žaliavų (mėšlo, srutų), cheminių medžiagų ir preparatų (mišinių) naudojimas, nuotekų susidarymas, cheminės, fizikinės, biologinės taršos susidarymas, planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremalių įvykių (gaisrų, didelių avarių, nelaimių ir kt.), tačiau ne bendrovė „Inovacijų valdymas“, o atsakovas turi pareigą vertinti ir spręsti dėl PAV privalomumo. Agentūra, turėjusi pareigą tinkamai motyvuoti ir argumentuoti pateiktus prašymus ir pasiūlymus dėl Atrankos išvados persvarstymo, galutinėje atrankos išvadoje.

60. Galutinėje atrankos išvadoje 8 punkte yra nurodyta prie pastabų ir pasiūlymų, kad planuojant ūkinę veiklą, užsakovas prieš gaunant leidimą ūkinei veiklai privalo atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras. Pirmosios instancijos teismas visiškai pagrįstai tokią išvadą vertino kaip nemotyvuotą. Galutinėje išvadoje teigiama, kad suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras. Su tokia pozicija teisėjų kolegija nesutinka ir laikosi nuostatos, kad vadovaujantis PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalies 2 punktu, pagal kurį atsakinga institucija, atlikdama atranką ir priimdama išvadą, atsižvelgia į galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai, taip pat vadovaujantis nuoseklia LVAT praktika, atsakovas konkrečiu atveju nepagrįstai paliko neįvertintus planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai aspektus.

61. Apeliacinio skundo argumentas, kad pirmosios instancijos teismas, konstatuodamas, kad galutinė išvada yra nemotyvuota, ir situacijos nevertindamas poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūrų kontekste, nevertindamas atsakovo ir UAB „Inovacijų valdymas“ pateiktų argumentų, pažeidė įrodinėjimo administraciniame procese taisyklės, yra nepagrįstas, nes teismui, nustatčius, kad ginčijamas sprendimas neatitinka VAI 8 straipsnio reikalavimų, poveikio aplinkai vertinimo procedūrų laikymasis konkrečiu atveju negalėjo turėti lemiamos įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui pripažinti.

62. Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Inovacijų valdymas“ Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikė prašymą prijungti 2018 m. rugpjūčio 7 d. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras priėmė sprendimą „Dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių“ Nr. B8V.2-3664 (16.8.5.2.11), kaip papildomą įrodymą, tačiau teisėjų kolegija dėl to, kad šis dokumentas priimtas jau priėmus ginčijamą galutinę išvadą, šio dokumento prie bylos medžiagos neprijungė ir nevertino.

63. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į išdėstytą, sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad Agentūra turi būti įpareigota įstatyme nustatyta tvarka svarstyti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkančią galutinę atrankos išvadą, ir teisingai taikė teisės normas, išsamiai išnagrinėjo faktines bylos aplinkybes, priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, apeliacinio skundo tenkinti nėra teisinio pagrindo, apeliacinis skundas atmestinas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistu.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

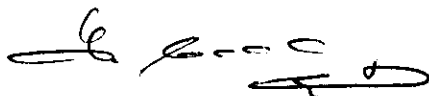
Trečiojo suinteresuoto asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Inovacijų valdymas“ apeliacinį skundą atmesti.

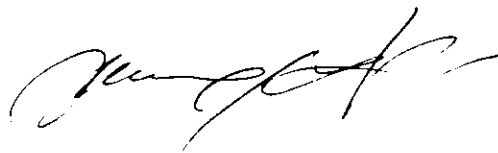
Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. lapkričio 21 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

 Ramutė Ruškytė

 Arūnas Sutkevičius

 Skirgailė Žalimienė